

מסורת המדרש
עב פדר"א פרק מ"ט. עוג צר"ר
פרשה ל"ו סימן ו'. שהש"ר פרשה
ז' פסוק ט'. ילקוט דניאל רמז
תתרכ"א. עד תנחומא חזוהי סימן
י"א. ילקוט משלי רמז תתקל"ה.
ילקוט תהלים רמז תת"ח.

נחמן אמר כו' הוא בתי
 פקידות כצ"ל. ותחלה דרש
 כמו כרכש בש"ן שהוא לשון
 העתק ראש ע"ע וסופר כרכש
 בשני ורשב"ן דרש כמו קרקס
 בקרף לשון בתי קרקסאות.
 (נמשך זה לראה בשלותו כו'.
 שמשחקו בבתי קרקסאות).
 יג זו תלכש בגדי מלכות
 ותכנס. פ' אף אשה אחרת שהיו
 שחרים משבחים ביושר. תלכש
 גם כן בגדי מלכות ותכנס כדי
 לראות העמים והשרים את פיה
 ושי' נגד אחרת שאף בבגדי
 מלכות מוסיפים יופי ככו' ושתי'
 טובה מזה ומשפ"ס ר"ה שאין
 הירט כו'. יד את הרשעים
 בגיהנם אלא ערומים. מלת
 בגיהנם נראה מ"ס דהא בעיר
 כתיב בקרא. גם פשיטא שאין
 ענין לטלבושין להיות בגיהנם
 אלא בדין בעוה"ז כפ"א קאמר.
 ורמב"ל בפרש"ו ז"ל שפ"א
 ביהו של אותו רשע דרננין
 ערומים. ומכ"ס (שערי כו') כן
 ינהג וגו' שבי מצרים ואת גלות
 כוש וכו' ערומ יחזק.

מראה יצדק על מראה הפנים.
אך אומר יפיה יכלול כלה
מציאותה. על כן אמרו מה
שצדקה לראותה ואת א"י יפיה
הכולל כלה כי לראות פניה לבד
אינו כלום. כי הלא ידוע לכל כי
נחמת מראה היא. מהם על פי
הרמב"ם ומהם על פי השט"ק
ואלשיך. **תלבש בגדי מלכות**
והנכם כו'. עיין בעין. יחיד
החבש פרד המרדש לכן שכל
מחשבתם היה לראות ושת
ערומה ואח"כ שאר נשים להבחין
אח"כ מי היא היפה פנים. ואילו
בנכנס בבגדי מלכות היו אומרים
כי אין הוי"ו פלג עיניהם וזכרם
מחמת תכשיטי וצו' בגדיה הם
ומעליהם הוד והדר וזהו ומעליהם
חן ומשיעיים לראות יפיה. ולכן
רצו שחבנם תהיה רק בחבן
כדי שידעו שהיא המלכה. א"כ
קשה אף נשים אחרות ילבשו
בבגדים אלה ואם מ"מ יהיה
ושתי עולה ביזוי יתור מזה
עדין המסוין כי יורם עצמותה
גורם הוד ויפ. כי הלא גם אלה
ילבשו בגדים כמותה וזכא"י
הביא נסחא בפירושו תלבש
אחרת בבגדי מלכות כו'. ואלו הם
משני המרדש וזו לא היה אפשר
שילבשו שארי נשים בגדים
אז ושתי רק בהיותה ערומה ולבד

הראוים למלכות כי אין הדיוט משתמש בכגרי מלכות ותכשיטים ובגדים יקרים כאלה מנאפת ודתי פרס ומדי. וא"כ לא היה אפשר להכיר ת הבתר שהיה הכתר כדי שידעו שהיא המלכה ולא שפחה [ועי' ביערות דבש ח"ב דף י' ע"ב].

הודפס ע"י תוכנת אוצר החכמה

מסורת המדרש

עו עיין מגילה דף ע"ב ע"ג.
עו גר"ר פרשה ע"ב סימן ס'.
נמ"ר פרשה י"ג סימן י"א. שה"ר
פרשה ו' פסוק ד' סימן ב'.
פסד"ר פסקא ח' עמ"ש"ש נהגות
ומקושים. ועיין נמכרנו דרכ יוסף
(דף"א י"ב ל"ב).

חידושי הרד"ך

הן דליסטאות מקפח. נתחמא
סדר תצוה סי' י"א. טו פח זיקא
בכרסיה. שהבועם מתמלא רוח
עברתו (וכפ"ש בגיטין ע' שאם
תבועם תעמוד על מלאך). וז"ש
ויקצוף שהקצף בא מן הרוח
הניפח בו (וכמו קצף מים שז"פ
המים). ונפח בקטמיה זורק
בגפריתא באתוניה. לפרש לשון
וחמתו בערה בו שמדת חסמה
שכאדם הוא כנחלים קטמים
באפר מעט וא"צ רק לנפחה
ללבושה ברוח או לזרוק עליו
נפירת ומיד היא מתבערת באש
ומפני שכתוב בלשון בערה בו.
לכן תפס במשל כענין התבערות
אש הכבשן או אולי תפסו לשון
המקרא (תהלים י"א) פחים
(נחלים) אש ונפירת ורוח זלעות
וגו'. ואפשר צ"ל ונפח בחוסמו
ומפני שהדורש עולה באפו וחוסמו
לכן אמר נפח בחוסמו.

ענף יוסף

פ"ד א שהיו יודעים לרפאות
את הקירוס. עיין בעין. והלשון
המאמרות מאמר אם כל חי חלק

זרע אברהם

פ"ד א ור' יוסי בר קדרת
אמר לעיבורין לרדת מה
יעשה ישראל שהיו יודעים
לרפאות הקירוס. הרבה יעתי
למצוא פי למדרש זה שאלתי
לחכמים ובכונים ואין פותר לי עד
שהאיר ה' עיני בפי מספיק תורה
לא. וגיל דה"פ לפי דאיתא בפ"ק
התובות בירושלמי חז"ל אקרא
לאלהים עליון טמר עלי בת ג'
שנים ויום אחד ונמלכתי ה"נ
לעבר השנה הבתולים חזרתי ואם
אינו מעברין השנה אינן חזרתי
עכל וידוע שכינו חז"ל הבעלה
וקראו אותה בלשון מכה כדאי
בריש כתובות בנ"מ דף ו' ובס"י
גדה דף ס"ד חז"ל תיבוקת שלא
הגיע זמנה לראות ונשאת ב"ש
אומרי נתנין לה ד' לילות ובה'
אומרים עד שתחי המכה וז"ש כאן
שהיו יודעים לרפאות קליפות
העולה מחמת מכה פי שעי'
שמעברין השנה הבתולי חזרתי
פי אף שנבעלה חזרתי הבתולים
מכה שמעברו השנה והיתה פחותה
משלש שנים שבתולים חזרתי ועי'
זה מותרא המכה פי הבעלה
ושאל אחשוורוש לשבט יששכר
הואל והקדיה מסכים להוראתם
כשמעברין השנה כמו כן יסכים הקדיה עמהם בדיון של ושתי וזרק והצטני הדבר לפני גדולים וקלסו. ומיושב נמי הלשון שאמר שהיו יודעים לרפאות דקשה למה אינו
אומר יסכים וזו לרפאות מה יודעים אלא ע"כ ה"פ בדיעות התורה קמירי שהיו יודעים חכמת העיבור ומכאן זה דיעו גם כן לרפאות המכה ובר כדפירשתי דקאי על בתולי
* פי קליפות העולה מחמת מכה. קירוס. משלש יום. פי בחוליים ועי' זה פירושו יותר מבורר.

נערמו מים. ערום מלבוש ואיך שייך זה במים ואם אינו
ענין במים תנהו ענין במצרים שנעשו ערומים ע"י המים.
טו אמר ר' יוחנן וכו' קרא הקדוש ברוך הוא. כמ"ש
ר"י לעיל אמר להומונ נטריקון למלאך חימה. שאינה
שכיבה. לקמן פסוק אחר
הדברים.

פ"ד א זה שבטו של יששכר.
ע"פ מדה י"ז דשם מפורש מי
הם יודעי העתים ע"י מגילה י"ב
ב' ב"ר פ' צ"ח ס' י"ב.

צ'למם תבזה. אמר ר' שמואל בר
נחמן הן דליסטאות מקפח תמן
מצטלב. אמר ר' נתן אף מצרים
פיריתן בים לא נדונו אלא

ערומים, מה שעם. (שמות טו ח) וברוח אפך נערמו מים. ור'
שמואל ב"נ בשם ר' יוחנן אמר אין הרשע יוצא מן העולם
עד שהקדוש ברוך הוא מראה קניגין דידיה היאך הנה
מיתציד.

טו ויקצף המלך מאד וחתתו בערה בו. אמר ר' יוחנן
באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא למלאך הממונה על
החמה חות פת זיקא בכרסיה ונפח בקיטמיה וזרק גופריתא
באתוניה. אמר ר' יוחנן כל אותן השנים משעה שנהרגה
ושתי עד שנכנסה אסתר לא שכלה חמתו של אחשוורוש.
איתיבון והכתיב (לקמן ב א) בשוף חמת המלך אחשוורוש. אמר
להם בשוף חמת המלך אין פתיב כאן אלא בשוף חמת
המלך, שכיבה שאינה שכיבה. אימתי שכלה חמתו, כשנצלב
המן, הלא הוא דכתיב (לקמן י ו) ויתלו את המן על העץ אשר
הכין למרדכי וחתת המלך שכלה, חמתו של מלך מלכי
המלכים הקדוש ברוך הוא.

פרשה ד א [א, יב] ויאמר המלך לחכמים יודעי העתים וגו'.
ה"מ היו. אמר ר' סימון זה שבטו של יששכר, הלא הוא
דכתיב (דה"א יב לג) ומכני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת
מה יעשה ישראל וגו'. ויר' תנחומא אמר לקורסין. ור' יוסי
בר קצרת אמר לעבורין. לדעת מה יעשה ישראל. שהיו
חמה עליה. וא"כ כך פי הכתוב ויקצוף המלך מאד. וכ"ל הלא היה לו לשום על לבו כי אין עליה אשמה ב"כ. ע"ז
אמר וחמתו בערה בו שהחמה שזורקה בו ע"י מלאך החמה גברה עליו שלא בטבע ולא יכול להתאפק [אלשיך]. לא
שכלה חמתו. פי מה שכעס על ושתי שלא עשתה מאמרו ומייתי לה הכא משום דקאמר שהמלאך הבעיר חמתו כולי
האי. והאי דנקט משעה שנהרגה לומר שאע"פ שנהרגה לא נח רוגזיה ויפ"ע. והכתיב כשוף חמת המלך. והיינו מה
ששכלה חמתו שהיה ליה על ושתי והיה מתחרט על הריגתה כדלקמן. אלא כשוף. כ"ף הדמיון מורה דמיון של
שכיבה. כשנצלב המן. שנתן העצה להרוג את ושתי. חמתו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. כמו שאמר
למעלה כל מקום שנה' מלך סתם במגילה זאת משמע קדש וחול. וכאן כתיב ולא חמת המלך שך רמוז
לשני שכיכות. של מלך העליון יתברך שמו. ושל מלך התחתון. וכדאי בפ"ק רמגילה.

פ"ד א מי היו. משום שלשון חכמים מצינו באו"ה כמו ויקרא פרעה לחכמים. אבל יודעי העתים לא מצינו רק בחכמי
ישראל. על זה אמרו זה שבטו של יששכר כמ"ש ומכני יששכר יודעי בינה לעתים [מהרש"א]. והא דמסר דינה להם
פי בעל דרך אמונה שהיה חזק לשאול תחלה פי הוברי שמים לראות אם המול גורם לחסות לחסות שאז היו פוטרים
אותו מהעונש. על כן מסר דינה לשבט יששכר שבקיים בחכמה זו. לקורסין. העורר פי למועדים. והמוסף כתב שהוא

מתנות כהונה

ופי הערוך מני מלגושים הן. ה"ג נמדרש מליס הן דליסטאות
מקפח בו. פי נמקום שהלגמים גזול ומקפח הנדחים שס הוא
נתלה ורבי שמואל קאי על פשוטו של מקרא נעיר כלמס תבזה.
נערמו. לשון ערום ועריה לומר נמערטלו בתוך המים. מראה
קניגין בו. מראה אופו מלכותו שיהא נילוד בו חס נעיר כלמס
תבזה. טו חות בו. לפי מה שמלמדי כספר אום אמר נראה
להגיה מות פח זיקא נאפיה (או בכרסיה) פירוש נצטנו ונפח כ'

פ"ד א קורסין. פי הערוך לעמים ולמועדים וכן כתב רבינו נמי
סוף פרשה שמות ועיין נמדרש חזית נפסוק דומה דורי ללני
ומיושב נמי הלשון שאמר שהיו יודעים לרפאות דקשה למה אינו
אומר יסכים וזו לרפאות מה יודעים אלא ע"כ ה"פ בדיעות התורה קמירי שהיו יודעים חכמת העיבור ומכאן זה דיעו גם כן לרפאות המכה ובר כדפירשתי דקאי על בתולי
* פי קליפות העולה מחמת מכה. קירוס. משלש יום. פי בחוליים ועי' זה פירושו יותר מבורר.